

Κώστας Τζαβέλλας: Οι συντάξεις της ντροπής

Κάθε Τετάρτη στην εφημερίδα «Κόσμος»: Ένα θεατρικό έργο που αναφέρεται σε μια σημαντική στιγμή της μεταναστευτικής ιστορίας των Ελλήνων στην Αυστραλία. Το έργο του Κώστα Τζαβέλλα βασίζεται σε μια αληθινή ιστορία και είναι αφιερωμένο από τον συγγραφέα «σ' όλους τους άρρωστους, όλους τους φτωχούς, όλους τους αδύνατους που το κόλπο τους ταλαιπώρησε. Και σε όλους τους δυνατούς που είπαν όχι στο «Κόλπο». Είναι επίσης αφιερωμένο στον πατέρα του συγγραφέα με τα παρακάτω λόγια «Και... στον πατέρα μου Φώτη, τον αιώνιο φάρο της ζωής μου. Μια ταπεινή, μια ελάχιστη προσφορά. Κι... ένα συγγνώμη...». «Οι συντάξεις της ντροπής» εκδόθηκαν το 1993 σε βιβλίο με πρόλογο της Ερασμίας Γαλιατσάτου – Παπαγεωργίου (τον οποίο έχουμε ήδη δημοσιεύσει). Ευχαριστούμε θερμά τον συγγραφέα Κώστα Τζαβέλλα για την ευγενική του χειρονομία προς τους αναγνώστες μας. Μετά την ολοκλήρωση της δημοσίευσης του θεατρικού έργου θα ακολουθήσει εκτενής συνέντευξη με τον συγγραφέα που θα μας μιλήσει για την περιπέτεια της συγγραφής του βιβλίου αλλά και θα μας μεταφέρει τις σημερινές του απόψεις για το γεγονός που συντάραξε τον ελληνισμό στο τέλος της δεκαετίας του '70.

ΜΑΡΙΑ: Μην μου το ξαναπείς αυτό γέρο. Τ' ακούς; Γιατί... εγώ τον είχα τον γιο... Εδώ μέσα, εδώ στην κοιλιά μου, μέσα στα σπλάχνα μου τον είχα... Ο γιος σου τονε σκότωσε!

ΚΙΜΩΝ: Τι είπες; Τι είπες;

(Ο γέρος γέρνει, σπριζείται στην καρέκλα και κάθεται στον καναπέ.)

ΜΑΡΙΑ: (Με λυγμούς.) Ο γιος σου, μου τον σκότωσε. Λίγες μέρες μετά από αυτή την καταραμένη νύχτα με πήρε και πήγαμε σ' ένα γιατρό, και τον ριζάμε... Φοβόταν, έτρεμε... Μόλις η Αστυνομία κάλεσε εμένα για ανάκριση έλιωσε απ' το φόβο του, κάποιος του 'χε κάνει το κεφάλι καζάνι... Ήμουν ακριβώς τρισήμιση μηνών... Ήταν αγόρι!

(Ο κ. Κίμων σπκώθηκε, αλλά αμέσως έχασε την ισορροπία του. Έκανε ένα βήμα προς το μέρος της Μαρίας. Απλώσε το χέρι του να την πιάσει.)

ΚΙΜΩΝ: Παιδάκια μου...

(Έπεσε στο πάτωμα μπροστά της.)

ΚΛΕΙΝΕΙ Η ΣΚΗΝΗ

ΠΡΑΞΗ ΕΚΤΗ

Αργόσυρτος περνάει ο χρόνος. Χίλια αόρατα πράγματα και χίλια λόγια χωρίζουν πα τους δύο φίλους. Έτσι χωρίς να την νιώσουν την έχθρα περπατάν χωριστούς δρόμους. Ο Τάκης γεύεται τώρα αυτά που πίστευε και πιστεύει στη ζωή. Τώρα Τον αγγίζει αυτή η παράξενη πίκρα της πδονής, της μοναξιάς. Μια πίκρα που όμως έρχεται γεμάτη δύναμη και πίστη στον εαυτό του και τα πιστεύω ΤΟΥ. Ο Μιχάλης κλεισμένος στον εαυτό του, προσέχει μόνο το σπίτι του και τον πατέρα του. Αυτός είναι τώρα μια πληγή που δεν θα κλείσει ποτέ. Αλλού δεν του κάνει καρδιά να πάει πουθενά... Κι όμως... ήταν ένα σπίτι που θα 'θελε να πάει. Ήταν ένας άνθρωπος που θα 'θελε να του μιλήσει: ο Τάκης. Ή να άνοιγε η πόρτα και να 'μπαινε. Έτσι όπως πρώτα αυτός. Αυτός... Ο τόσο άσπονδος... φίλος. Τι να 'κανε άραγε;

(Είμαστε στο σπίτι του Μιχάλη. Χτυπάει η πόρτα.)

ΜΙΧΑΛΗΣ: Σίγουρα θα είναι πάλι αυτή η ενοχλητική κοινωνική λειτουργός. Μ' έχει πρήξει με το ενδιαφέρον και τα παρακάλια της!!

(Σπκώνεται και ανοίγει. Στην πόρτα είναι μια κοπέλα γύρω στα 30 με μικρά κατάμαυρα μάτια ψηλή και αδύνατη.)

ΚΟΙΝ. ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΣ: Καλημέρα σας!

ΜΙΧΑΛΗΣ: Ναι. Καλημέρα, πάλι εδώ;

ΚΟΙΝ. ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΣ: Ελάτε, κυρ Μιχάλη, ελάτε στη συγκέντρωση. Ο αγώνας φτάνει στο τέλος του. Γρήγορα θα δικαιωθείτε. Όλοι έχουν έρθει... όλοι, εκτός από εσάς,

ΜΙΧΑΛΗΣ: Έτσι, ε;

ΚΟΙΝ. ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΣ:

Κυρ Μιχάλη, με βλέπετε με μαύρο μάτι. Τί σας έκανα;

ΜΙΧΑΛΗΣ: Τίποτα... μόνο μην μου λες θα δικαιωθούμε.

ΚΟΙΝ. ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΣ: Ο Υπουργός ήταν χθες κατηγορηματικός. Έσφαλε είπε η Αστυνομία. Τράβηξαν τον κόσμο στα κρατητήρια σαν εγκληματίες, δεν έπρεπε. Το Κράτος θα κάνει το παν να τους αποζημιώσει.

ΜΙΧΑΛΗΣ: Κάθισε, κοπέλα μου. Μην στέκεσαι όρθια.

ΚΟΙΝ. ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΣ: Ευχαριστώ. Ξέρετε, κυρ Μιχάλη, ο Εβραίος γιατρός, είπε ότι θα την τινάξει στον αέρα την αστυνομία.

ΜΙΧΑΛΗΣ: Έτσι, λοιπόν, θα μας δικαιώσουν... Θα μας αποζημιώσουν κιάλας; Μα πώς; Πώς μπορούν; Με τι λεφτά; Αγοράζεται η ψυχική μας οδύνη, η ταλαιπωρία μας, η ντροπή μας; Δεν μου λες, αυτά αγοράζονται με λεφτά;

ΚΟΙΝ. ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΣ: Ναι, έχετε απόλυτο δίκιο. Αλλά το κράτος τώρα αυτά μπορεί να κάνει. Τι να κάνει που έσφαλε; Σας ταλαιπώρησε και σας βασάνισε αφάνταστα. Όλοι το ξέρουν.

ΜΙΧΑΛΗΣ: (Ρωτά πικρά.) Τι είπες, κυρά μου, όλοι; Όλοι το ξέρουν το δίκιο μας; Έτσι δεν είναι;

(Από κάπου ξετρυπώνει η Μαρία.)

ΜΑΡΙΑ: Έλα, Μιχάλη μου, τι ζητάς τώρα; Τι ρωτάς έτσι την κοπέλα;

ΜΙΧΑΛΗΣ: Ποιος, μωρέ, το ξέρει το δικό μου το δίκιο; Ποιος το ξέρει; Ποιος μπορεί να μ' αθώσει όταν εγώ μέσα μου είμαι ένοχος; Σε ποια συγκέντρωση κοπέλα μου να πάω; Τί πανό να κρατήσω; Τι λένε για 'μένα τα συνθήματα στους τοίχους; Πού υπάρχουν οι αθώοι και πού οι ένοχοι;

(Η Μαρία δεν του απαντάει. Απευθύνεται στην κοπέλα.)

ΜΑΡΙΑ: Πότε έχει πάλι συγκέντρωση, κόρη μου;

ΚΟΙΝ. ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΣ: Την επόμενη Τρίτη στο Κοινοτικό Μέγαρο.

ΜΑΡΙΑ: Εντάξει, κόρη μου, θα προσπαθήσουμε να 'ρθούμε.

ΚΟΙΝ. ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΣ: (Ντροπαλά προς τη Μαρία.) Με... συγχωρείτε αλλά θα ήταν καλό να 'ρχόταν. (Δείχνει το Μιχάλη.) Γεια σας!

ΜΑΡΙΑ: Γεια σου, παιδί μου!

ΜΙΧΑΛΗΣ: Γεια σου, κοπέλα μου!

(Η Μαρία ξεπροβοδίζει την Κοιν. Λειτουργό και επιστρέφει στο δωμάτιο)

ΜΑΡΙΑ: Πήταν αυτά μωρέ που έλεγες στην κοπέλα; Ποιοι είναι οι αθώοι και ποιοι οι ένοχοι; Τί είναι αυτά;

ΜΙΧΑΛΗΣ: Γιατί ψέματα είναι; Ασφαλώς υπάρχουν δεκα, είκοσι αθώοι. Π με αυτό; Τί μ' ενδιαφέρει εμένα; Εγώ τί είμαι; Αυτό έχει σημασία. Εμένα ποιος μπορεί, μωρέ, να με αθώσει;

ΜΑΡΙΑ: Κανένας. Εσένα κανένας!

ΜΙΧΑΛΗΣ: Ασφαλώς, κανένας! Γιατί κανένας δεν ξέρει την αλήθεια. Μόνο εγώ...

